

Vergaderjaar 1993–1994

23 483

Wijziging van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, de Wet op de loonbelasting 1964 en de Coördinatiewet Sociale Verzekering (regelingen met betrekking tot aftrek en belastingvrije vergoeding van kosten van kinderopvang)

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 26 november 1993

I. Algemeen

1. Inleiding

Tot ons genoegen hebben wij mogen constateren dat de leden van de verschillende fracties bereid zijn mee te werken aan een spoedige behandeling van het wetsvoorstel. Wij zijn hen daarvoor erkentelijk.

De leden van de fracties van de PvdA, VVD en GroenLinks hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. De leden van de fractie van de SGP deden dit echter, tot onze spijt, met gemengde gevoelens. Het verheugt ons dat de leden van de fracties van het CDA, de VVD, GroenLinks en de SGP sympathiek staan tegenover de aftrek-mogelijkheid voor zelfstandigen.

De leden van de CDA-fractie wijzen op de late datum van toezending van het onderhavige wetsvoorstel aan de Raad van State. Wij betreuren eveneens deze gang van zaken, welke verband houdt met de omstandigheid dat er verschillende departementen met verschillende invalshoeken en met eigen verantwoordelijkheden bij het voorstel zijn betrokken, hetgeen de zaak bewerkelijker maakt dan te doen gebruikelijk is.

De leden van de fractie van het CDA vragen om een overzicht van de overeenkomstige toezendingsdata gedurende deze kabinetsperiode van de wetsvoorstellen die in verband met de begroting van het komende jaar in het laatste kwartaal van het jaar door de Staten-Generaal behandeld dienen te worden. Dit overzicht is als bijlage I opgenomen.

De leden van de CDA-fractie vragen of wij ook van mening zijn dat door de jurisprudentie het de wetgever duidelijk kan worden dat de wetgeving op een bepaald punt ongewenst is, of aanpassing dan wel verbetering behoeft. Wij delen de opvatting van deze leden, in die zin dat jurisprudentie aanleiding kan zijn voor heroverweging, mogelijk gevolgd door wetswijziging.

De leden van de fractie van de PvdA vragen naar de argumenten welke hebben geleid tot versoering van de regeling. De fiscale tabel is een afgeleide van de WVC-adviestabel voor ouderbijdragen. Wat de aftrekkant betreft hebben wij gemeend thans onverkort het niveau van de WVC-tabellen te moeten handhaven. Gegeven de wens in dezen zo veel mogelijk direct te doen door het aanbieden van betaalbare gesubsidieerde kinderopvangplaatsen en de fiscaliteit slechts een beperkte en aanvullende rol te laten spelen, zou het van weinig consistent beleid getuigen indien een deel van het bedrag dat volgens de WVC-normen voor eigen rekening dient te blijven, fiscaal toch in aftrek zou kunnen komen. Voorts zijn de bedragen van de WVC-tabel over de hele linie verhoogd. Uit een en ander volgt dat meer het accent op de directe subsidiëring van de kinderopvang wordt gelegd, in die zin dat het volledige bedrag van f 35 mln dat door de versoering van de fiscale regeling beschikbaar is gekomen, is toegevoegd aan het budget voor de verlengde «Stimuleringsmaatregel Kinderopvang».

Hiermee menen wij eveneens een vraag dienaangaande van de leden van de fractie van GroenLinks beantwoord te hebben.

De leden van de PvdA-fractie delen mee dat zij uit het oogpunt van vereenvoudiging van uitvoering de aansluiting tussen de WVC-ouderbijdragentabel en de fiscale tabel kunnen billijken. Zij vragen naar een onderbouwing van de raming van het bedrag van f 25 mln dat nog met de fiscale maatregelen is gemoeid. Zoals in de memorie van toelichting is vermeld, zou met continuering van de huidige fiscale regelingen in 1994 een bedrag zijn gemoeid van circa f 60 mln.

Dit betekent – dit in antwoord op een vraag van deze leden – dat ook rekening is gehouden met de forse groei van het aantal kinderopvangplaatsen in 1993. Dit houdt in dat rekening is gehouden met alle in 1994 beschikbare plaatsen. In antwoord op de vraag van deze leden of bij de raming ook rekening is gehouden met het feit dat de bekendheid van de fiscale tabel niet groot was, merken wij op dat in het algemeen aftrekposten bij belastingplichtigen bekend zijn.

Wij nemen aan dat dit bij deze regeling ook het geval is.

De leden van de fractie van de PvdA vragen of de voorgestelde regeling voldoende recht doet aan situaties waarin te weinig crèches aanwezig zijn of aan plattelandsregio's waar opvang van meer dan vijf kinderen die jonger dan 12 jaar zijn moeilijk te realiseren is. Daarbij delen deze leden de opvatting dat voorkomen moet worden dat de regeling fraudegevoelig wordt.

Wanneer geen eisen ten aanzien van het aantal op te vangen kinderen en de leeftijd van de kinderen zouden worden gesteld, zou het bij voorbeeld aantrekkelijk worden om de hulp in de huishouding, de grootouders die oppassen, enzovoort het etiket «kinderopvang» op te spelden. Zoals in het nader rapport is aangeduid, zou dit ertoe kunnen leiden dat bedragen in aftrek worden gebracht zonder dat zij bij de ontvanger tot heffing leiden. Gelet op de noodzaak om de regeling zo weinig mogelijk fraudegevoelig te maken, is voorgesteld om uitsluitend beroepsmatige kinderopvang in aanmerking te laten komen en hierop geen uitzonderingen toe te staan. Het doet ons genoegen te vernemen dat de leden van de CDA-fractie met dit standpunt instemmen.

De leden van de fracties van de VVD en GroenLinks vragen op welke nadere eisen omtrent de vormgeving van de aftrekmogelijkheid in de memorie van toelichting wordt bedoeld. Bij deze eisen wordt bedoeld op de voorwaarde ter zake van het betaald werkzaamheden buiten het huishouden verrichten en de voorwaarde van beroepsmatige kinderopvang.

De leden van de fractie van D66 vragen hoeveel nieuwe kinderopvangplaatsen zijn gerealiseerd in de jaren 1990 tot en met 1993.

Volgens door de gemeenten aangeleverde cijfers zijn er per 1 maart 1993 40 737,4 kinderopvangplaatsen gerealiseerd. Een deel daarvan verkeert nog in de investeringsfase.

Gemeenten hebben als prognose uitgesproken dat per 1 september 1993 47 849 opvangplaatsen beschikbaar zullen zijn, in exploitatie of in de investeringsfase.

Uitgaande van de situatie per 1 maart 1993, op basis van door de gemeenten aangeleverde gegevens, is per provincie het navolgende beeld van het aantal kinderopvangplaatsen te schetsen:

	Plaatsen
Groningen	1 120,4
Friesland	1 205,4
Drente	877,9
Overijssel	2 709,0
Gelderland	4 487,1
Flevoland	560,4
Utrecht	3 497,1
Noord-Holland	7 786,9
Zuid-Holland	10 199,3
Zeeland	605,8
Noord-Brabant	4 763,7
Limburg	2 924,4
Totaal	<u>40 737,4</u>

De leden van de fractie van D66 vragen vervolgens hoeveel arbeidsplaatsen zijn gecreëerd met betrekking tot de kinderopvang. In 1989 waren er 4410 arbeidsplaatsen in de kinderopvang. Op 31 december 1992 is dit aantal gegroeid naar 12 173 arbeidsplaatsen. Met betrekking tot de vraag of het hier om deeltijdbanen of voltijdbanen gaat, kunnen wij mededelen dat de gemiddelde arbeidsduur 26 uur per week bedraagt.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of het in overeenstemming is met het gelijkheidsbeginsel aftrek toe te staan voor zover 100% van de door WVC geadviseerde ouderbijdragen wordt overschreden, en belastingvrije vergoeding toe te staan voor zover 75% van die bedragen wordt overschreden. Ook de leden van de SGP-fractie hebben op dit punt een vraag.

Hoezeer naar de uiterlijke schijn de twee beschreven situaties ook op elkaar lijken, het zijn twee inhoudelijk zeer verschillende zaken die ook een verschillende aanpak vereisen. Bij de aftrek voor zelfbetaalde kinderopvang gaat het er kort en goed om vast te stellen wat een ouder die opvang voor zijn kind heeft en daarvoor betaalt, geacht wordt zelf te dragen (dat bedrag is dus niet aftrekbaar) en wat hij niet zelf hoeft te dragen (en dan, als hij wel zelf betaalt, mag aftrekken). De WVC-tabel is daarvoor een goed hulpmiddel omdat het de door de Minister van WVC vastgestelde normbedragen betreft. Tot het tabelbedrag voor eigen rekening, de rest subsidiabel. Anders gezegd, de kosten die op grond van de WVC-tabel subsidiabel zouden zijn, maar feitelijk niet worden gesubsidieerd, zijn aftrekbaar (aftrek in plaats van subsidie).

Bij het belasten van kinderopvang in natura gaat het om een ander probleem. Als kinderopvang door de werkgever gratis wordt aangeboden en de ouder zou, als hij zelf zijn kind in de opvang had gedaan, daarvoor moeten betalen (bij voorbeeld conform de WVC-tabel) dan krijgt deze ouder-werknemer dus een voordeel in natura. Dat niet belasten spoort niet met de nogal beperkte aftrekbaarheid die hiervoor is beschreven; de belastbaarheid vloeit overigens direct voort uit de

normale fiscale regels. De hoogte van het te belasten bedrag moet evenwel niet hoger zijn dan hetgeen de ouder anders zou hebben uitgegeven. En dan is van belang dat er veel kinderopvang beschikbaar is die goedkoper is dan de tabelbedragen aangeven. Vandaar dat hier, om te voorkomen dat geforceerd teveel wordt belast, met lagere bijtelbedragen wordt gewerkt.

De vraag van de fractie van GroenLinks of het bericht juist is dat de resterende f 25 mln van de fiscale maatregelen voor circa 60% ten goede komt aan zelfstandigen en voor ongeveer 40% aan werknemers, beantwoorden wij ontkennend. Een splitsing van het bedrag van f 25 mln over de hiervoor genoemde groepen valt niet goed te geven op basis van de beschikbare gegevens maar wij hebben de indruk dat een geringer deel kan worden toegerekend aan zelfstandigen. Bij de vormgeving van de in het onderhavige wetsvoorstel opgenomen aftrekregeling is dit aspect – deze leden vragen daarnaar – ook niet in de afweging betrokken. In de voorgestelde regeling staat centraal dat de aftrekregeling gelijkelijk zal gelden voor zelfstandigen en werknemers en anderen met actuele arbeid.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen zich af of in het wetsvoorstel de relatie tussen de kosten van kinderopvang en het arbeidskostenforfait is verbroken.

Dit is inderdaad het geval. Werknemers die geen vergoeding voor de kosten van kinderopvang ontvangen, komen op grond van het voorstel net als alle andere belastingplichtigen in aanmerking voor buitengewone lastenaf trek. De relatie met het arbeidskostenforfait is derhalve verbroken en dientengevolge zal een verhoging van het arbeidskostenforfait geen invloed op de aftrekmogelijkheid van de kosten van kinderopvang hebben.

2. Wettelijke vormgeving

De leden van de CDA-fractie vinden het niet in aftrek toestaan van internaatskosten in het geval van een-oudergezinnen vooralsnog te ver gaan.

De te faciëren kosten van kinderopvang worden in het voorstel beperkt tot kosten verbonden aan beroepsmatige kinderopvang. Bij kinderopvang in de zin zoals wij die voorstaan moet worden gedacht aan opvang van kinderen overdag gedurende een aantal uren gedurende welke de ouders of verzorgers werken. Verblijf in een internaat is als regel veel verder strekkend dan gewone kinderopvang. Kinderen worden in een internaat niet alleen opgevangen gedurende werktijd; een internaat fungeert veeleer als een gezinsvervangend tehuis. De kosten hebben dan ook tevens betrekking op volle kost en inwoning, huiswerkbegeleiding, enzovoort. Verblijf in een internaat hangt veelal samen met verblijf in het buitenland van de ouders. Naar ons oordeel hebben internaatskosten niet meer dan zijdelings het karakter van kosten van kinderopvang en kunnen zij derhalve niet daaronder worden geschaard.

Bedacht zij voorts dat reeds in de kinderbijslag rekening wordt gehouden met het feit dat kinderen buitenshuis wonen, voor welke gevallen derhalve een vorm van samenloopregeling zou moeten worden ontworpen als ook internaatskinderen onder de regeling zouden worden gebracht. Ook dat is een reden om dit laatste niet toe te staan.

De leden van de fracties van de VVD en D66 vragen naar de fiscale tabellen voor het jaar 1994. Deze zijn opgenomen als bijlage II.

De leden van de D66-fractie menen dat als gevolg van de onderhavige maatregel de particuliere opvang als het ware betaalt voor de gesubsidiëerde opvang. De leden van de VVD-fractie stellen ook een vraag in deze richting.

Indien deze leden daarmee bedoelen dat de budgetpost die naar WVC

is overgeheveld voorheen mede zag op particuliere kinderopvang en voortaan alleen nog maar betrekking kan hebben op gesubsidieerde kinderopvang, zijn wij het met hen eens. Dat is inherent aan het voorstel. Wij hebben er kennis van genomen dat deze leden zulks onwenselijk vinden.

In dit kader vragen de leden van de fractie van GroenLinks of niet de kans bestaat dat hogere inkomensgroepen zich tot het zwarte of grijze circuit zullen wenden om hun kinderopvang op alternatieve wijze te regelen. Ook de leden van de PvdA-fractie stellen hierover een vraag.

In de eerste plaats zouden wij hierop willen antwoorden dat de financiële kant niet het enige punt van afweging is bij het kiezen van kinderopvang. Ook de kwaliteit die professionele opvang kan bieden, speelt een rol. Mede gelet hierop menen wij dat het moeilijk is de gestelde vraag te beantwoorden.

Het voorstel van de leden van de D66-fractie om in dit verband de opbrengst van het onmogelijk maken van de uitgesteld-salarisconstructie aan te wenden in de sfeer van de fiscale regeling voor kinderopvang, spreekt ons niet aan. Uitgesteld salaris en kinderopvang hebben niets met elkaar van doen. Salaris wordt met name uitgesteld met het oog op een bepaalde faciliteit in de vermogensbelasting. Het ligt daarom naar ons oordeel veel meer voor de hand de bedoelde opbrengst daar te gebruiken.

In het nieuwe elfde lid van artikel 46 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 is geregeld wat onder beroepsmatige kinderopvang dient te worden verstaan. De leden van de fractie van D66 vragen wat in deze bepaling onder «gelijktijdig» moet worden verstaan.

De onderhavige voorwaarde houdt in dat de groep opgevangen kinderen, die van samenstelling kan wisselen, doorgaans uit meer dan vijf kinderen dient te bestaan. Het gebruik van het woord plegen brengt mee dat, wanneer de groep incidenteel en kortstondig uit minder kinderen bestaat, bij voorbeeld door ziekte, er nog steeds sprake kan zijn van beroepsmatige kinderopvang.

Het ligt voor de hand dat de belastingdienst in daartoe aanleiding gevende gevallen steekproefsgewijs zal controleren of een kinderopvanginstelling aan die voorwaarde pleegt te voldoen.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen naar het verschil in doelgroepen tussen de regeling met betrekking tot de fiscale aftrekbaarheid van kosten van kinderopvang en de stimuleringsbijdragen. De groep die recht heeft op aftrek van kosten van kinderopvang onderscheidt zich van de groep die profiteert van de stimuleringsbijdragen in die zin dat alleen recht op aftrek bestaat indien de belastingplichtige, en bij de niet-alleenstaande ouders ook de echtgenoot of ongehuwde partner, betaalde werkzaamheden buiten zijn huishouden verricht.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of het juist is dat de hogere inkomensgroepen circa f 65 mln extra kwijt zullen zijn aan kinderopvang (f 35 mln door beperking van de aftrek en f 30 mln door verhoging van de ouderbijdragen).

Ons antwoord op deze vraag is ontkennend. Er is immers sprake van een verhoging van de ouderbijdragen over de gehele linie in de WVC-adviestabel terwijl voorts, voor de gevallen waarin de belastingplichtige zelf de kosten van kinderopvang draagt, de bedragen die fiscaal gezien voor eigen rekening blijven, in het onderhavige voorstel worden verhoogd van circa 75% van de adviestabel ouderbijdragen tot 100% van deze adviestabel.

De leden van de fractie van GroenLinks wensen van de regering te vernemen of de weergave in de door hen gepresenteerde tabellen 1 en 2

van de ontwikkelingen van het overheidsbudget voor de kinderopvang in de jaren 1994, 1995 en 1996 correct is en hoe de regering de verlaging van het budget denkt te kunnen verantwoorden gelet op het streven naar economische zelfstandigheid en de noodzaak de werkgelegenheid te bevorderen. De leden van deze fractie vragen voorts of de regering het in dit verband niet onterecht – of op zijn minst verhullend – acht om van een gelijkblijvend (overheids)budget te spreken. Deze leden concluderen dat op de korte termijn het budget voor kinderopvang nog redelijk lijkt gewaarborgd, op de middellange termijn (d.w.z. 1996) wordt er echter fors bezuinigd: ten opzichte van 1993 zal ongeveer f 70 mln minder worden besteed aan kinderopvang.

Tabel 1. Kinderopvangbudget 1994

* regeerakkoordgelden	160 mln
* structurele gelden (i.p.v. Oort-gelden)	85 mln
* niet-structurele gelden (tot en met 1996)	15 mln
* generale subsidiekorting	-3,9 mln
* naar opstapprojecten (ook in voorgaande jaren gebeurd)	-15 mln
Totaal voor kinderopvangbeleid	241,1 mln

In 1995 vertonen de gelden hetzelfde beeld; alleen de generale subsidiekorting wordt groter, namelijk: f 6,3 mln.

Tabel 2. Kinderopvangbudget 1996

* regeerakkoordgelden	160 mln
* structurele gelden (i.p.v. Oort-gelden)	85 mln
* generale subsidiekorting	-8,7 mln
* 10%-korting Decentralisatie Impuls	-21,7 mln
* naar opstapprojecten (ook in voorgaande jaren gebeurd)	-15 mln
Totaal voor kinderopvangbeleid (dit wordt gestort in het gemeentefonds)	199,6 mln

Naar aanleiding van deze vragen van de fractie van GroenLinks merken wij het volgende op.

In antwoord op de vraag van deze leden of de tabellen 1 en 2 correct zijn, merken wij op dat het rijksoverheidsbudget, opgenomen in deze twee tabellen, correct is weergegeven met uitzondering van een bedrag van f 1 mln dat als extra werkgelegenheidsgeld beschikbaar is gesteld en waarmee het totale rijksoverheidsbudget in de jaren 1994, 1995 en 1996 is verhoogd.

Het overheidsbudget dat voor de jaren 1994 en 1995 is gereserveerd voor de stimuleringsmaatregel kinderopvang is lager dan het budget dat in 1993 op de begroting voorkwam.

Zo ontvangen de gemeenten ongeveer 10% minder dan in 1993. Doorgerekend naar het bedrag dat gemeenten per plaats ontvangen betekent dat een minimumuitkering van f 4 750 per plaats tegenover een bedrag van f 5 300 per plaats in 1993. Dit verschil wordt gecompenseerd door verhoging van de WVC-adviestabel voor ouderbijdragen, hetgeen moet leiden tot een gemiddeld hogere ouderbijdrage van ongeveer f 500 per jaar.

Het totale budget voor de jaren 1994–1995, afkomstig uit verschillende bronnen, wordt voldoende geacht om de volumedoelstelling te halen. Derhalve wordt geen aantasting verwacht van de doelstellingen op het gebied van vergroting van de arbeidsdeelname van vrouwen.

Voor de periode na 1995 zal een volgend kabinet een uitspraak moeten doen.

3. Relatie tussen de aftrekkant en de vergoedingenkant

Het is de leden van de CDA-fractie niet duidelijk hoe er moet worden gehandeld indien de werkgever zelf kinderopvang verzorgt welke niet als beroepsmatige kinderopvang wordt aangemerkt, of de werkgever een vergoeding aan bijvoorbeeld de grootouders verstrekt voor opvang van kinderen.

Het onderhavige voorstel is in deze situatie niet van toepassing omdat niet van beroepsmatige kinderopvang sprake is. Voor niet beroepsmatige kinderopvang zal voor de waardering zo nodig moeten worden teruggevallen op de algemene waarderingsregels voor loon in natura.

De leden van de CDA-fractie zetten voorts vraagtekens bij het tot het loon rekenen van de kinderopvangvergoeding als zijnde loon in natura.

Wanneer de werkgever een vergoeding in geld aan de werknemer verstrekt ter zake van kosten van kinderopvang wordt in de huidige situatie de vergoeding voor een zodanig deel onbelast gelaten dat eenzelfde resultaat ontstaat als bij door de werkgever in natura verstrekte kinderopvang. Dit omdat de situaties van kinderopvang in natura en vergoeding van de kosten van kinderopvang in de praktijk zeer dicht bij elkaar liggen. Het voorstel betreft een wettelijke vastlegging van deze vrijstelling. Indien de ouder werkloos wordt, deze leden wijzen op die mogelijkheid, kan indien de kinderopvang wordt voortgezet in principe geen aftrek van buitengewone lasten worden verkregen. In de voorgestelde regeling is evenwel in het nieuwe veertiende lid een delegatiebepaling opgenomen die het mogelijk maakt om bepaalde groepen aan te wijzen die weliswaar geen betaalde werkzaamheden buiten het huishouden verrichten maar naar het oordeel van de bewindsman niettemin voor de aftrekfaciliteit in aanmerking dienen te komen. Daarbij valt met name te denken aan een werknemer die tijdelijk werkloos of arbeidsongeschikt wordt.

De leden van de fractie van de PvdA menen dat er sprake kan zijn van een nadeel voor de werknemer wiens werkgever een, zoals zij het uitdrukken, kindplaats koopt of huurt ten opzichte van de werknemer die gebruik maakt van gesubsidieerde opvang. Zij veronderstellen dat indien een bedrijf een kindplaats koopt of huurt ten behoeve van een werknemer en de werknemer de WVC-bijdrage aan de werkgever betaalt, de meerkosten die het bedrijf maakt welke uitgaan boven de eigen bijdrage aan te merken zouden zijn als loon in natura.

Hier moet sprake zijn van een misverstand.

Indien de werkgever kinderopvangfaciliteiten aan de werknemer ter beschikking stelt, bijvoorbeeld omdat een bedrijf een kindplaats koopt of huurt ten behoeve van de werknemer, vormt het voordeel dat de werknemer ondervindt loon in natura.

Hiervoor geldt in de huidige regeling en in de voorgestelde regeling een forfaitaire waarderingsregeling. Dit forfait als zodanig ondergaat geen wijziging. De in aanmerking te nemen waarde, gesteld op 75% van het niveau van de WVC-adviestabel, wordt verminderd met het bedrag dat de werknemer terzake in rekening wordt gebracht, doch niet verder dan tot nihil. In het door deze leden gegeven voorbeeld betekent dit dat niets tot het loon wordt gerekend. Het door deze leden gevreesde nadeel doet zich dan ook niet voor.

De leden van de fractie van de VVD-fractie vragen waarom bij verstrekking van kinderopvang door de werkgever niet gekozen is, voor een heffing over de individuele besparingswaarde. Zoals in de memorie van toelichting is opgemerkt, zou dit tot welhaast onoverkomelijke uitvoeringsproblemen leiden. Omdat zowel in de huidige regeling als in de voorgestelde regeling in de waarderingstabel wordt gewerkt met

bedragen die 25% lager zijn dan de WVC-adviestabel, kan overigens de besparingswaarde maar voor zeer weinig werknemers te hoog uitvallen.

4. Budgettaire effecten

De leden van de SGP-fractie vragen of het de bedoeling is dat de in het wetsvoorstel neergelegde maatregelen voor de rijksoverheid in beginsel budgettair neutraal zijn. Zoals in de memorie van toelichting is aangegeven, houdt de voorgestelde fiscale regeling een versobering in ten opzichte van de huidige regeling. Hiermee is een bedrag van f 35 mln gemoeid. Dit bedrag is ingezet als fiscale dekking voor continuering van de tijdelijke stimuleringsmaatregel kinderopvang van WVC. De in het wetsvoorstel neergelegde maatregelen zijn derhalve niet budgettair neutraal voor de rijksoverheid. De vraag van deze leden of een substantiële overschrijding van het geschatte budgettaire beslag van f 25 mln van de fiscale regeling overeenkomstig het wetsvoorstel consequenties heeft voor de omvang van het WVC-budget voor stimuleringsbijdragen voor kinderopvang, beantwoorden wij ontkennend.

5. Emancipatie

De leden van de D66-fractie vragen waarom de regering denkt met dit wetsvoorstel een fiscale stimulans te creëren tot het combineren van betaalde arbeid met de verzorging van kinderen als de ouderlijke bijdragen worden verhoogd en de fiscale aftrekmogelijkheden verder worden ingeperkt. Door deze voorstellen zal naar het oordeel van de leden van de D66-fractie eerder het omgekeerde effect worden bereikt. Het voorstel dat nu voorligt, zo stellen de leden van de fractie van GroenLinks, betekent per saldo een forse bezuiniging op de fiscale regelingen rondom kinderopvang van f 35 mln. Deze leden vragen of dit niet juist betekent dat de mogelijkheden voor combinatie van betaalde arbeid met de zorg voor kinderen, en daarmee de mogelijkheden voor vrouwen om op de arbeidsmarkt te participeren, verslechteren. Deze leden vragen voorts of de regering verwacht dat het ter beschikking stellen van de f 35 mln aan het WVC-budget voor stimuleringsbijdragen kinderopvang de beperking van de fiscale stimulans meer dan compenseert en zo ja, waarom.

In antwoord op deze vragen merken wij op dat de voorgestelde regeling voor aftrek van kosten van kinderopvang een generieke werking krijgt nu de werkingssfeer is uitgebreid van uitsluitend werknemers naar alle belastingplichtigen met betaald werk, waardoor ook de zelfstandigen voor de aftrek in aanmerking komen. Voorts krijgt de regeling voor aftrek van kosten voor kinderopvang door het opnemen in de wettelijke buitengewone-lastenregeling een meer solide juridische basis.

Hiervan gaat naar ons oordeel een positieve invloed uit op het combineren van betaalde arbeid met de verzorging van kinderen. Deze positieve invloed zal naar onze mening – dit in antwoord op een vraag van de leden van de D66-fractie – er dan ook toe kunnen bijdragen dat minder vrouwen tijdelijk het arbeidsproces verlaten. Wij erkennen dat bepaalde belastingplichtigen erop achteruit zullen gaan. Hierbij dient evenwel bedacht te worden dat de regeling – rekening houdend met de hogere WVC-tabel – beter aansluit op de draagkracht van de verschillende belastingplichtigen.

In antwoord op de vraag van de leden van de GroenLinks-fractie of het kabinet verwacht dat het ter beschikking stellen van de f 35 mln aan het WVC-budget voor stimuleringsbijdragen kinderopvang de beperking van de fiscale stimulans meer dan compenseert, merken wij op dat dit past in ons beleid om de overheidssteun voor de kinderopvang – om redenen van doelmatigheid en effectiviteit – aan de aanbodzijde te concentreren.

II. Artikelen

De leden van de PvdA-fractie willen weten hoe het in artikel 46, eerste lid, onderdeel d, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 gestelde: meer dan f 5925, moet worden geïnterpreteerd.

De voorgestelde tekst stelt bepaalde uitgaven ter zake van kinderopvang aftrekbaar mits de belastingplichtige in het kalenderjaar werkzaamheden buiten zijn huishouden heeft verricht ter zake waarvan een bedrag van meer dan f 5925 in zijn onzuivere inkomen is begrepen. Het bedrag van f 5925 is het bedrag van de basisaftrek van de belastingvrije som. De formulering «werkzaamheden buiten zijn huishouden heeft verricht» is afkomstig uit artikel 55, zesde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en ziet op in het economische verkeer verrichte werkzaamheden. In concreto betekent dit dat een belastingplichtige voor aftrek van kosten van kinderopvang in aanmerking kan komen indien zijn onzuivere inkomen, voor zover dat afkomstig is uit winst uit onderneming of inkomsten uit (tegenwoordige) arbeid zoals bedoeld in artikel 4 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, meer bedraagt dan het bedrag van de basisaftrek.

Deze leden vragen vervolgens wat in artikel 46, elfde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 moet worden verstaan onder meer dan vijf kinderen. Hun suggestie dat dit betekent: zes of meer kinderen, is juist. Hun volgende vraag waarom, indien met «meer dan vijf» zes of meer wordt bedoeld, dit dan niet zo wordt gesteld, laat zich lastiger beantwoorden. Fiscaal is het niet ongebruikelijk wetteksten op deze manier te redigeren. Bij wijze van voorbeeld moge worden verwezen naar het eerder genoemde onderdeel d van artikel 46, eerste lid, waar sprake is van meer dan f 5925. Hier had ook kunnen staan: f 5926 of meer. Aangezien zulks zou afwijken van de overigens in de wet gevolgde lijn, hebben wij ervan afgezien de tekst op die wijze op te stellen.

De leden van de SGP-fractie stellen een vraag over de in het veertiende lid van artikel 46 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 geboden mogelijkheid om bij voorbeeld tijdelijk arbeidsongeschikten, hoewel zij geen inkomsten uit tegenwoordige arbeid verwerven, in de aftrekregeling te laten delen. Zij vragen of het niet wenselijk is om te bepalen dat gedurende de tijd dat de ouders in de feitelijke mogelijkheid verkeren zelf hun kinderen op te vangen, zij geen gebruik kunnen maken van de aftrekregeling.

Bij de onderhavige bepaling heeft juist het omgekeerde voorgezeten. Hoofddregel is dat slechts genietters van inkomsten uit tegenwoordige arbeid en winst uit onderneming voor de faciliteit in aanmerking komen. Volgens dezelfde hoofddregel kwalificeren genietters van inkomsten uit vroegere arbeid derhalve niet. Dit kan hard aankomen in een situatie van bij voorbeeld tijdelijke arbeidsongeschiktheid. Het is dan veelal zaak de soms moeizaam verkregen plaats in het kinderopvangcentrum niet op te geven, teneinde niet zonder kinderopvang te zitten op het moment dat men de arbeid hervat. Voor dit soort gevallen menen wij de mogelijkheid te moeten hebben toch buitengewone-lastenaftrek toe te staan, ook ingeval de ouders tijdelijk feitelijk in staat zijn zelf voor hun kind te zorgen.

De Staatssecretaris van Financiën,
M. J. J. van Amelsvoort

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. Wallage

De Minster van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
H. d'Ancona

	Naar R.v.S	Advies	Nader rapport	Indiening
Verhoging accijns sigaretten en kerftabak (22 351) (Stb. 1991, 739)	15-07-1991	01-10-1991	14-10-1991	16-10-1991
Peildatum reiskostenforfait (22 375) W.v. 18-12-1991, Stb. 716	12-07-1991	17-10-1991	30-10-1991	31-10-1991
Heffings- en invorderingsrente (22 402) Belastingplan 1992 (22 352) W.v. 19-12-1991, Stb. 742	12-07-1991	14-11-1991	15-11-1991	19-11-1991
Belastingplan 1993 (22 873) W.v. 24-12-1992, Stb. 686	05-09-1991	09-10-1991	16-10-1991	16-10-1991
Verlaging teruggaafgrens voorheffingen (23 410)	04-09-1992	01-10-1992	07-10-1992	12-10-1992
Heffings- en invorderingsrente (23 411) Huurwaardeforfait (23 471)	04-05-1993	08-06-1993	15-09-1993	21-09-1993
Belastingplan 1994 (23 472)	05-07-1993	09-08-1993	15-09-1993	21-09-1993
Faciliteit voor de zeevaart	02-09-1993	25-10-1993	28-10-1993	02-11-1993
Speur- en ontwikkelingswerk (23 477)	15-09-1993	25-10-1993	29-10-1993	02-11-1993
Kinderopvang (23 483)	16-09-1993			
	17-09-1993	15-10-1993	01-11-1993	08-11-1993
	21-09-1993	03-11-1993	09-11-1993	10-11-1993

1. Buitengewone-lastenaftrek

Onzuiver inkomen		Niet voor aftrek in aanmerking komend bedrag per jaar ter zake van kinderopvang bij			
		hele-dagopvang		halve-dagopvang	
meer dan	doch niet meer dan	voor het eerste kind	voor de volgende kinderen	voor het eerste kind	voor de volgende kinderen
f -	f 30 000	f 1 080	f 1 080	f 720	f 720
30 000	36 000	1 940	1 284	1 293	856
36 000	42 000	2 773	1 284	1 849	856
42 000	48 000	3 603	1 284	2 402	856
48 000	54 000	4 433	1 330	2 955	887
54 000	60 000	5 263	1 579	3 509	1 053
60 000	66 000	6 092	1 828	4 061	1 219
66 000	72 000	6 941	2 082	4 627	1 388
72 000	78 000	7 805	2 342	5 203	1 561
78 000	84 000	8 591	2 578	5 727	1 719
84 000	90 000	9 378	2 814	6 252	1 876
90 000	96 000	10 162	3 049	6 775	2 033
96 000	102 000	10 946	3 284	7 297	2 189
102 000	108 000	11 730	3 520	7 820	2 347
108 000	-	11 940	3 588	7 960	2 392

2. Waardering kinderopvang in natura; als loon aan te maken deel vergoeding

Loon in geld (voor niet genoemde bedragen treedt het naast lagere in de plaats)

Als loon in aanmerking te nemen bedrag ter zake van kinderopvang gedurende meer dan vijf uur per dag

			Voor het eerste kind			Voor de volgende kinderen		
per maand	per week	per dag	per maand	per week	per dag	per maand	per week	per dag
f 0,00	f 0,00	f 0,00	f 67,50	f 15,50	f 3,10	f 67,50	f 15,50	f 3,10
2500,00	577,00	115,40	116,90	27,00	5,40	80,25	18,50	3,70
3000,00	692,25	138,45	177,90	41,00	8,20	80,25	18,50	3,70
4000,00	923,00	184,60	293,00	67,50	13,50	87,90	20,25	4,05
5000,00	1153,75	230,75	396,75	91,50	18,30	119,10	27,50	5,50
6000,00	1384,50	276,90	504,90	116,50	23,30	151,50	35,00	7,00
7000,00	1615,50	323,10	618,40	142,75	28,55	185,60	42,75	8,55
8000,00	1846,25	369,25	704,90	162,75	32,55	211,50	48,75	9,75
9000,00	2077,00	415,40	746,25	172,25	34,45	224,25	51,75	10,35

Loon in geld (voor niet genoemde bedragen treedt het naast lagere in de plaats)

Als loon in aanmerking te nemen bedrag ter zake van kinderopvang gedurende vijf uur per dag of minder

			Voor het eerste kind			Voor de volgende kinderen		
per maand	per week	per dag	per maand	per week	per dag	per maand	per week	per dag
f 0,00	f 0,00	f 0,00	f 45,00	f 10,50	f 2,10	f 45,00	f 10,50	f 2,10
2500,00	577,00	115,40	77,95	18,00	3,60	53,50	12,25	2,45
3000,00	692,25	138,45	118,60	27,25	5,45	53,50	12,25	2,45
4000,00	923,00	184,60	195,35	45,00	9,00	58,60	13,50	2,70
5000,00	1153,75	230,75	264,50	61,00	12,20	79,40	18,25	3,65
6000,00	1384,50	276,90	336,60	77,75	15,55	101,00	23,25	4,65
7000,00	1615,50	323,10	412,30	95,25	19,05	123,70	28,50	5,70
8000,00	1846,25	369,25	469,95	108,50	21,70	141,00	32,50	6,50
9000,00	2077,00	415,40	497,50	114,75	22,95	149,50	34,50	6,90